

vallástörténet krétapora. (Bármily érdekes kapcsolatokat villant is föl egy-egy vers az ókori Kelet és a kereszténység szimbolikája között!) Pilinszknél „az évmilliók halott hamujában hideg szél fújdogál” – fújhatnak-e aranyport a fejünkre az évmilliók szelek?

Egy kis aranyport fognak föl a szélből Kiss Irén versei – tán régi bálványainkról, tán a Napisten Házáról hozza a szél –, és hintik el mosolyogva, gondoskodón a sorok közt mai, fogalmakba zárt, láthatatlanságba burkolódzó, megfáradt Istenünk fején – talán így arcából is fölsejlik valami. „Lábféjemet a Nap hevíti, / lázam Hold taván csillapul, / száguldozom az ég kelyhében / míg megtanulok csillagul” (*Függőhíd*). Csillagul tanuló, jó olvasást!

LAPIS GERGELY

(*Kortárs Kiadó, Budapest, 2003,*
70 oldal, 1200 Ft)

BARNA T. ATTILA:

Féllárbocon

Barna T. Attila második verseskötét halvány szomorúság lengi körül: „a völgy felett finom fátyol lebeg, / áttetsző és kék, mint a sejtelem”. A lassú, nyugodt versek klasszicizáló hangulatot árasztanak. Század eleji itáliai utazások, mély és sötét si-

kátorok, hűvös, gyertyaillatú templombelső, a Várost átszelő folyók hömpölygése ez. Lebegés két világ és két század között, „féllárbocon” eresztett vitorlával, félig behunyt szemmel, félhomályban.

A Nagymaroson élő költő „őszi-kéi” a Dunakanyar méltóságos, gránit szépségét olvasztják magukba. A kötet első harmada, *Az őszi szobáiban* az érzékiségtől és az aszketizmustól fogant verseket tartalmazza (*Íj és lomb, Kalászosok, Reggel, Várnak*). E „szerelemgyermek” azonban nem a tavasz cserfes, vidám, hanem a késő nyár és a csendes télelő komoly születte. A finom, lágy testiség, amely át-meg átszővi Barna T. Attila szerelmes verseit, rejtett képekben, be nem fejezett, tört vagy csonka mondatokban, dadogva bukkan elő: „Hajad lángjaiból kiszabadítom testedet.”

Az őszi, téli tájleírások (*Őszi vers, Fák, November, Újév, Téli hajnal Nagymaroson, Körút*) hangulatjátékok, melyek egy töről fakadnak Kosztolányi és Juhász Gyula költészetével. A megtorpanó érzelmek, a kizárt idő, a tájba, a városba, a megfigyelt pillanatba olvadó „általános” alany, a költő személyiségének felbomlása, „hullámlása” – mindez játék, ami komoly, nagyon is pontos, precíz, úgymond megbízható. Személyesen személytelen: „Lent gyárak, vasút, a lakótelep, / tetők mozdatlan hullámverése, / a süllyedő dóm kupolája csillan, / megolvadva sercen az ég kékje.”

A kötet második harmadában (*Féltárbocon*) mégis előtör a szerző szenvedélyessége, valamiféle petőfis, József Attilá-s romantikus düh avagy érzület, amely a szülőhazának, a magyar történelemnek szól: „Te rejtelem-ország, / édesanyám-ország, / másnak-adott-jegyesem-ország, / átokszavammal cirogatom orcád.” Barna T. Attila a huszadik századi magyar sors fájdalmas pontjaira tapint. Megteszi azt, amit ma kevesen mernek felvállalni: költőileg feldolgozni a fájdalmat, megérteni a keserűséget (*Beethoven szólt, Októberi levélhullás, Tánkok, Féltárbocon, Kőd, Csián*). Egy olyan nemzedék nevében gyászol, amely szinte alkalmatlan a gyászra, nem tud elmélyülni, olyannyira felszínes. A sorok dinamikája megváltozik; ezekben a versekben a szerző már nem maradhat pusztá szemlélő, magával sodorja a költői lendület. „Felhők csörömpölnek, vonuló tankok, / hallod / üvöltetni a szélben a lombot? / Elég, elég, elég! / A nyár mindent bevallott.”

A ciklus utolsó versei kifejezetten profetikusak, mély váteszi indulatok szabadulnak el: „Íme ég a lángírás faladon, / de nem tudsz te olvasni, Babilon”; „A tér üres már, pernye kavargó, elhamvadt már – lelkekben ég a máglya! – / s kit Isten, ember végül elhagyott, / siratja őt a Sátán katonája.” Ezek az indulatok a ciklus utolsó versében, az *Áprilisi szélben* összpontosulnak, amelyben Barna T. Attila végleg (?) elveszíti nyugal-

mát és kívülállását, s hirtelen az ars poetica bevált egyes szám első személyére tér át: „forradalmát a szélnek, / őt hirdetem”.

A kötet utolsó ciklusa, a rövidke *Áprilisi szilánkok 2002* tematikájában a könyv második felének verseihez kapcsolódik; a „minden egész eltörött”, az „elvesztettség” aktualitása jellemzi (*Hazaárvulók, Hajónaplómból, Koppány, Budapest*). Barna T. Attila már nem a gyászoló ifjú, hanem a mindennapok harcát vívó, véleményformáló férfi hangján szólal meg. E szilánkok nélkül is teljes lenne a kötet, szerepeltetésük azonban jelzészzerű, akárcsak a bensőséges hangulatú, Adyt idéző záró költeményé: „Egy lány dúdolta tán kedvesének, / vagy csak a hajába belekapó szélnek, / kis magyar Ophelia, míg eltűnt a habokban – / és azóta szól, azóta halhatatlan.”

SZÉKELY GYÖNGYVÉR

(*Hungarovox Kiadó, Budapest, 2003,*
72 oldal, 1000 Ft)

BOLEMANT LÁSZLÓ:

Időszobrok

Verseskönyv és fényképalbum. Ebben az összeállításban adta közre a pozsonyi AB-ART Könyvkiadó Bolemant László kötetét. A két rész nem választható el egymástól, hi-